

TIDSKRIFT FÖR POLITISK FILOSOFI
NR 3 2005 | ÅRGÅNG 9

Bokförlaget THALES

OLLE TÖRNQUIST: *Popular Development and Democracy – Case Studies with Rural Dimensions in the Philippines, Indonesia and Kerala*, Center for Development and Environment, University of Oslo, Geneva: UNRISD 2002
Mats Wingborg

OLLE TÖRNQUISTS BOK *Popular Development and Democracy – Case Studies with Rural Dimensions in the Philippines, Indonesia and Kerala* (2002) är en svidande kritik mot västvärldens demokratibistånd. Utifrån tre detaljerade studier av demokratiseringsprocesserna i Filippinerna, Indonesien och den sydindiska delstaten Kerala drar Törnquist slutsatsen att den nuvarande fokuseringen på det civila samhället ofta bidragit till social fragmentisering. I skarpa formuleringar anklagar han det internationella samfundet för att undvika att stödja politiska massrörelser till förmån för elitistiska icke-statliga organisationer. Törnquist inför också ett nytt begrepp av klar relevans: »det civila-politiska samhället». Det han åsyftar är rörelser som söker påverka staten och stora företag, exempelvis fackföreningar, partier, kvinnogrupper – men också medborgarrättsorganisationer som både stödjer offer för kränkningar och utövar påtryckningar på politiker och lagstiftare. För Törnquist är det de civil-politiska rörelserna som är strategiskt centrala, det är dessa som kan bidra till en demokratisering av statsapparaten och som ger människor utan elitposition möjlighet att påverka samhällsutvecklingen. Ett av Törnquists argument är hämtat från Kerala, den delstat i Indien med högst medellivslängd och utbildningsnivå. Som författaren visar är det i första hand ambitioner i delstatens politiska styre i kombination med ett livaktigt civil-politiskt samhälle, och inte ett starkt civilt samhälle i största allmänhet, som förklarar framgångarna. Under senare år har en omfattande decentralisering

skett från delstats- till bynivå i Kerala. Pådrivande krafter i decentraliseringen har varit arbetarrörelsen och den statliga planeringsbyrån. Detta politiska projekt har utan tvekan varit lyckosamt, men intressant nog framförallt inte i områdena i den södra delstaten med många små icke-statliga organisationer och en mer kommersialiserad kultur, utan i andra delar av delstaten. Törnquists analys är välgörande, särskilt som de hämtar kraft ur konkret empiri. Det är bara att hoppas att biståndshandläggare och politiker tar del av denna akademiska undersökning. I många av de handlingar som mals i Sidas kvarnar används uttrycket »det civila samhället» för att ge diverse olika företeelser en positiv värdeaddning. Samtidigt saknas ofta en tydlig definition av uttrycket. Det finns goda skäl att kräva mer precision i analyserna och då är Törnquist en given inspirationskälla.

→

Mats Wingborg, frilansjournalist